

► **Yvonne Loekemeijer ontwierp methode om beter met autisme om te gaan**

Een kind met autisme heeft vertrouwd persoon nodig

Als je kind de diagnose autisme krijgt, wordt vaak gezegd: 'Leer er maar mee leven'. Maar Yvonne Loekemeijer uit Eindhoven, die zichzelf hechtheidsdeskundige noemt, gaat daar dwars tegenin. Ze schreef er een boek over: *Verbindingsvol Hechten*.

Lilian Dominicus
lilian.dominicus@ed.nl
Eindhoven

Als moeder van een kind met autisme kan ze erover mee praten. Haar zoon is inmiddels volwassen. „Maar als hij nu door de GGZ onderzocht zou worden, zou hij die diagnose niet meer krijgen”, zegt ze stellig.

Met de juiste begeleiding kunnen kinderen, jongeren én volwassenen met autisme grote stappen maken. Daar is ze van overtuigd.

Toen haar zoon nog klein was, was het heel anders. 'Vanaf het moment dat hij geboren werd, huilde en kreunde hij onophoudelijk', beschrijft ze in haar pas verschenen boek *Verbindingsvol Hechten*. 'Zijn armpjes en beentjes vlogen alle kanten op, hij sliep amper. Als hij eindelijk wegdommelde, werd hij wakker door alle onrust in zijn lijfje.'

Op het consultatiebureau kreeg ze de vraag of ze overbezorgd was. „Wil je soms dat er iets aan de hand is met je kind?” Het onbegrip van buitenstaanders, de goedbedoelde adviezen die doorgaans averechts werken: elke ouder met een kind met autisme krijgt ermee te maken.

„Die reacties waren voor mij dé reden om deze methode te ontwikkelen”, zegt ze. De Loekemeijer-methode gaat ervan uit dat autisme gepaard gaat met een vertraagde ontwikkeling in emotionele en sociale gehechtheid. Iets dat ze bij haar eigen kind zag, maar ook bij de vele kinderen, jongeren en volwassenen met autisme die ze ontmoette in haar werk.

Ouders kunnen er vaak niets aan doen dat hun kind achterblijft. „Iemand met autisme blijft vaak in een lagere ontwikkelingsfase hangen. Meestal is dat de eenkennigheidsfase, de fase waarin een droom zich aan de ouder vastklampt.”

Aanstelleritis of jaloezie

De biologische leeftijd gaat onder tussen wel door en veel van deze kinderen ontwikkelen zich verstandelijk ook goed. Maar als des te ongepast of onopgevoed wordt hun sociaal-emotionele gedrag beschouwd. Men-

▲ **Yvonne Loekemeijer met haar nieuwe boek *Verbindingsvol Hechten***. FOTO RENÉ MANDERS/DCI MEDIA

sen interpreteren dat als claimedrag richting hun opvoeders of andere naasten, aanstelleritis of jaloezie. Ook kunnen ze moeite hebben met naar school gaan of samenspelen.

„Zij hebben last van hechtingsdrang en verlatingsangst. Als de persoon aan wie ze zich het meest hechten uit beeld is, ervaren zij heel veel stress. Hoe intens dit is, wordt sterk onderschat”, legt ze uit.

Ze vindt dat het onderwijs en de jeugdhulpverlening daar niet altijd adequaat op inspelen. „Ik ken zoveel situaties waar het kind wordt losgetrokken. Maar het heeft een vertrouwd persoon nodig om zich veilig te kunnen voelen.”

In de overlevingsstand

Als voorbeeld noemt ze het kind dat vanuit zijn emotionele en sociale gehechtheidsontwikkeling eigenlijk niet klaar is om naar school te gaan, ook al is het leerplichtig. „Er wordt vaak tegen een vader of moeder gezegd: je moet je kind gewoon loslaten. Als hij dan een paar minuten in de klas zit, wordt hij stil. Ze zeggen dan: zie je wel, hij moest er even doorheen.”

Maar wat er volgens Loekemeijer in werkelijkheid gebeurt: „Hij schakelt over naar de overlevingsstand. Het lijkt dan of er niets aan de hand is, maar de angst komt er weer uit zodra hij thuis is. De een breekt dan de boel af, de ander trekt zich terug.”

„Het zou veel beter zijn wanneer de moeder of vader met het kind mee

de klas in kan. Dan kan het veilig afscheid nemen op het moment dat het daaraan toe is. Maar de meeste scholen zijn afgestemd op de ontwikkeling van het gemiddelde kind.”

Idealiter doorloopt een kind met autisme deze fase met één vaste persoon: de eerste gehechtheidspersoon. Dat is degene naar wie een kind met autisme vanuit zijn instinct naartoe gaat om veiligheid en geborgenheid te vinden. Het is meestal een ouder, maar kan ook iemand anders zijn. Die moet nabijheid geven, vertrouwen

dit traject doorlopen. „Dat zou geweldig zijn. Op lange termijn werkt dit kostenbesparend. De kans dat iemand op latere leeftijd psychische hulp nodig heeft, uitvalt in de maatschappij of in aanraking komt met justitie neemt aanzienlijk af.”

Zelfverminking

Want als kinderen met autisme zich niet gehoord of gezien voelen, kan dat volgens haar verstrekende gevolgen hebben. „Ze kunnen dwang ontwikkelen, zichzelf verminken, twijfelen over genderidentiteit, uitvallen op school, een teruggetrokken bestaan leiden of boos reageren. Vanuit de hulpverlening wordt daar op behandeld, terwijl de achterliggende reden stilstand in de hechting is.”

Gelukkig heeft Loekemeijer inmiddels genoeg voorbeelden van kinderen, jongeren en volwassenen met autisme die alsnog de gehechtheidsontwikkeling goed hebben doorlopen.

Een aantal ervan beschrijft ze – anoniem – in haar boek. „Ongeacht de leeftijd”, zegt ze erbij. „Ik heb nog maar zelden meegemaakt dat het niet lukt.”

Voor ouders zijn er individuele begeleidingstrajecten en jaarcursussen. Zo kunnen zij zelf ontwikkeling bij hun kind mogelijk maken. In januari begint er weer een. „Ik heb daar zo veel zin in”, zegt ze. „Het is zo mooi om te zien hoe de ouders elkaar helpen. Je hoeft het niet alleen te doen: die steun is onmisbaar.”

Ik ken zoveel situaties waar het kind wordt losgetrokken

– Yvonne Loekemeijer

wanneer blijkt dat er te veel van het kind wordt gevraagd en met woorden begrip geven aan zijn gedrag.

„Ga na wat hij nodig heeft. Humor is daarbij vaak een belangrijk instrument. Het is belangrijk dat het kind of de (jong-)volwassene met autisme eerst wordt gehoord, ongeacht zijn gedrag. Dat kalmeert het zenuwstelsel en dan bereik je veel meer.”

Omdat dit veel tijd en energie vergt, pleit Loekemeijer voor twee jaar onbetaald verlof voor ouders die